

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

113. An detur confessio valida, sed informis non solum respectu examinis,
sed etiam respectu doloris? Ex p. 3. tr. 4. res. 65.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

tollit peccatum majus, scilicet peccatum ex certa scientia, quod non solum opponitur gratiæ, sed etiam substantiæ hujus Sacramenti. His ita prælibatis, respondeo ad propositam dubitationem negativam ex defectu integritatis contra Vasq. & Suarez ubi supra, potest dari Sacramentum informe, sed validum, sic Nugnus, & Ledesma loc. cit. Et casus erit, quando pœnitens habet sufficientem dolorem, & confitetur omnia peccata, quæ occurrunt memoriæ, ad quod fecit aliqualem diligentiam, sed non ita, ut tota quanta necessaria erat, sed pœnitens ex illa ignorantia mortaliter culpabili, judicavit talem diligentiam sufficientem esse. Licet igitur hæc confessio sit sacrilega, quia scilicet in illa peccat pœnitens mortaliter, tamen valida est, quantum ad substantiam, ita ut non sit iteranda, & non teneatur pœnitens eadem peccata iterum confiteri.

4. Ex hac doctrina recepta, ut dixi, communiter à Thomistis, possunt Confessarij non raro excusare pœnitentes ab onere reiterandi confessiones. Regula verò ad cognoscendum, quando præparatio fuerit sufficiens ad validitatem confessionis iterandæ, vel non iterandæ, hæc est. Si post confessionem plura peccata occurrant memoriæ, quam in confessione explicata sint, non fuit diligentia sufficiens. Si autem occurrant aliqua peccata multo pauciora, quam confessæ, credendum est, quod fuit diligentia sufficiens, & à fortiori fuit sufficiens, ut confessio esset validæ, in similibus casibus non est homo obligatus ad iterandam confessionem; sed debet se accutari de illis peccatis non confessis, & de negligentia saltem ad cautelam. Hæc Nugnus ubi supra, quæ Confessariis ad tollendos scrupulos multum plausibilia futura esse confido; & est sententia communis Patrum Dominicanorum.

RESOL. CXIII.

An deriu confessio valida, sed informis non solum respectu examinis, sed etiam respectu doloris? Ex part. 3. tract. 4. Ref. 65.

§. 1. Negativam sententiam docet novissimè doctus Turrian. de Sacram. pœn. disp. 28. dub. 1. Layman in Theol. mor. lib. 5. tr. 6. c. 9. n. 2. & alij, quos adduxi in ref. 37. tr. miscellan.

2. Si affirmativam sententiam (ut ibi à notavi) docet communiter schola D. Thomæ, & præter decem Doctores ibi citatos, tenet etiam hanc opinionem ex Theologis Societatis Jesu Pater Henricus in sum. lib. 5. c. 11. n. 1. ubi sic asserit. Integra per se & ex intentione dicitur illa confessio, (& conjuncta verum Sacramentum informe (nempe quod ob aliquod impedimentum frustratur fructu gratiæ) ut si ex ignorantia accessit bona fides. Quidam tamen falso negant dari Sacramentum Pœnitentiæ informe. Est ergo verum Sacramentum, primò quando pœnitens integrè confitetur cum aliquo formali dolore, & proposito excludente voluntatem peccandi, & tamen non habet dispositionem primæ gratiæ à Christo institutam. Nec impeditur veritas Sacramenti, si insufficientis sit dolor, ex mortali negligentia, aut ignorantia quadam culpabili; nam concurrunt omnia ad veritatem Sacramenti requisita. Secundo, si quis ex negligentia, & ignorantia culpabili oblitus est quorundam mortalium, ut si multis peccatis, & variis negotiis irretitus, conscientie suæ latebras accuratè non perquisivit, & mentem in animo habuit facere integram confessionem.

nem. Hæc omnia Henriquez. Unde minimè dubitandum est hanc sententiam probabilissimam esse in praxi, & ideo possunt Confessarij excusare pœnitentes à reiteratione confessionis, quando fuerit informis ex defectu doloris, vel examinis. O quam suave, & leve est jugum Domini!

RESOL. CXIV.

An confessio facta ex fine veniali sit valida? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 212.

§. 1. Hic casus potest in praxi sæpius accidere, & affirmativam sententiam docet Sylvest. ver. Confessio 1. q. 7. asserens, Sacramentum pœnitentiæ quando suscipitur principaliter ex quocumque alio fine, quam remissionis peccatorum, esse invalidum; quia hæc sola est principalis effectus Sacramenti; ergo ea sola est principaliter intendenda.

2. Sed si hæc opinio esset vera, plures confessiones essent iterandæ; & ideo contrariam sententiam tenendam esse puto cum Soto in 4. dist. 18. q. 3. arr. 3. Vasq. in 3. p. tom. 4. q. 9. 2. art. 3. dub. 2. & aliis. Dico igitur Sacramentum Pœnitentiæ non fieri invalidum quocumque fine suscipiatur, dum in eo non peccatur mortaliter, quamvis ex eo principaliter, & tanquam ex motivo suscipiatur, dum etiam suscipiatur ex fine remissionis peccatorum, quamvis minus principaliter, & tantum impulsivè. Ratio est, quia ex eo, quod hoc modo suscipitur, non deficit intentio suscipiendi Sacramentum. Ergo non ex eo fit invalidum, quia valor Sacramenti tantum pendet ex dicta intentione, & ex partibus essentialibus illius. Sed hæc omnia ad sunt in casu nostro. Ergo, &c.

RESOL. CXV.

An mendacium de peccato veniali, quod est totalis materia confessionis, sit peccatum mortale? Et quid, si tantum sit materia partialis? Ex part. 3. tr. 4. Ref. 95. aliàs 76.

§. 1. Affirmativè respondent communiter DD. Navarrus in cap. fratres de pœnit. disp. 5. sup. doctrina, contenta in hac Resol. n. 18. Layman in Theol. mor. lib. 4. tr. 6. cap. 8. n. 15. Coninch de Sacram. disp. 6. dub. 3. n. 8. Fagundez præcept. 2. lib. 3. cap. 2. n. 10. Angelus verb. confessio, n. 57. Armilla eodem verb. §. 6. Filiucius tom. 1. tr. 7. c. 4. n. 112. Megala in 1. p. lib. 5. c. 8. n. 7. Villalobos in sum. tom. 1. tr. 9. dub. 41. n. 4. Sotus in 4. dist. 18. q. 2. arr. 4. Suarez tom. 4. disp. 22. sect. 10. n. 6. & alij communiter. Et ratio est, ait Suarez; quia pœnitens in tali casu mentiendo efficit Sacramentum nullum, quia nulla materia apponitur formæ.

2. Sed Philippus Faber publicus Theologiæ Professor in Academia Patavina novissimè in tr. de pœnit. in 4. sent. disp. 17. quest. unica, disp. 14. cap. 3. n. 51. docet mendacium veniale, etiam quando est tota materia confessionis, esse tantum peccatum veniale. Ad rationem verò, quod forma redditur falsa, & nullum Sacramentum, respondet idem evenire cum materia est partialis; nam etiam quis partialiter mentiens, facit ut ex illa parte forma sit falsa, & sit sacrilegium: sicut qui proferret formam consecrationis simul super panem triticeum, & hordeaceum, non minus peccaret, quam si supra hordeaceum tantum. Nec valet responsio Suarez, quod non est par ratio de Eucharistia, & de forma confessionis.